

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Чи справді німці люблять жорсткіше? Перевіряє Павло Казарін. – Лена Чиченіна](#)

Митці на фронті

[«Допоки ми є – культура квітнучиме»: український музикант Мишко \(Лемко\) Адамчак про війну та внутрішню реабілітацію. – «Суспільне Культура»](#)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

[Росіянин Марк Ейдельштейн, що знявся в оscarоносній «Анорі», потрапив до бази «Миротворець». – Дар'я Тарасова](#)

Медіа

[ГО «Інтерньюз-Україна» запустила фонд для підтримки незалежних медіа та організацій у сфері інформації. – Валерія Буняк](#)

[У Києві представили практичний посібник «Журналістська діяльність в умовах війни». – Мар'яна Зінченко](#)

[«Вікно Відновлення» запустило сервіс безплатної взаємодопомоги «Один одному» для учасників медіамережі. – Валерія Буняк](#)

[За кордоном запрацювало незалежне онлайн-медіа для української діаспори. – Мар'яна Зінченко](#)

[«Радіо Швеції» припиняє мовлення українською. – Валерія Буняк](#)

Регіональна культурна політика, культурно-мистецькі ініціативи громад

[У Бучі зведуть меморіал, який розповідатиме про 33 дні російської окупації міста: обрали переможця архітектурного конкурсу. – Світлана Кравченко](#)

[«Хоровий голос Луцька»: колектив «Оранта» отримав грант на запис шлягерів естради від misto.cafe](#)

Театр

[У театрі Курбаса відбулась прем'єра вистави «Ціна світла». – Катерина Сліпченко](#)

Музика

[Оголосили лауреатів премії Миколи Лисенка в 2025 році](#)

Візуальні мистецтва

[«Дотики культур»: у Валенсії відкрилася виставка про культуру України та Іспанії. – Ропасва Жанна](#)

[ОСОБЛИВИЙ ПРОСТІР](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[На фестивалі наукової фантастики у Вероні фільм «Ти – космос» здобув приз журі. – Мар'яна Зінченко](#)

[Фільм «2000 метрів до Андріївки» отримав приз на кінофестивалі. – Діана Козлова](#)

[Журі оголосило переможців фестивалю документальних фільмів короткого метру «Ліфт». – Валерія Буняк](#)

[У Києві представляють фільм «Томмі Ган: Дорога до Куп'янська», знятий іноземним добровольцем. – Дар'я Тарасова](#)

[Довженко-Центр розпочинає дослідження поетичного кіно і влаштовує кінопокази](#)

[На фільм «МУР. Ти \[Романтика\]» продали понад 3,5 тисячі квитків до початку прокату. – Анастасія Большакова](#)

[Російське кіно на світових екранах: історія впливу та що з цим робити. – VoxUkraine](#)

[Окупанти – «обставин»: у Бельгії скасували показ російського пропагандистського фільму «Росіяни на війні». – Катерина Єсікова; Посольство України домоглося скасування показу пропагандистського фільму в Бельгії. – Юрій Свиридюк](#)

Просвітництво

[Погляд поляків та українців на Волинську трагедію: у Луцьку Сергій Гуменний розповів про передумови конфлікту. – Тетяна Маркопольська](#)

Література. Книговидання

[Як Україна була представлена на Лейпцизькому книжковому ярмарку: результати та висновки. – «Суспільне Культура»](#)

[«Виводимо мальопис на міжнародний рівень»: українські комікси представили на ярмарку в Болоньї. – ДАР'Я ЛОБАНОК](#)

[«ВСЛ» підвищує ціни на книжки: але чи зросте вартість в інших видавництвах. – Оксана Заблоцька](#)

[Відомий повний список номінатів на премію Андерсена-2026](#)

[Стали відомі переможці цьогорічної німецько-української премії імені Олеся Гончара. – Валерія Буняк](#)

Оголосили лавреата премії імені Миколи Гоголя. – Мар'яна Зінченко

Книжкова премія «Своя полиця» нагородила Буданова. – Олег Челяк

«НСПУ 2:0» чи «профспілка»? Через що розгорілися дискусії в Українському ПЕН-клубі. – Ярослав Тимощук

Охорона культурної спадщини

У Києві оцифрували архіви Гостиного дому для його реставрації

Збереження ремесел через освіту: роль університетів у проєкті DRANICA.24

Культура національних меншин. Закордонні українці

Ukrainer та PR Army створили фільм про депортацію кримських татар (ВІДЕО). – Микита Кишиневський

***

Журі World Press Photo вибачилося за поєднання фото української дівчинки та окупанта, але залишить премію фотографу ТАСС. – Ірина Семенюта, Ольга Татохіна

Загальні питання

Чи справді німці люблять жорсткіше? Перевіряє Павло Казарін. – Лена Чиченіна

«З початком повномасштабної війни розмови про культурну дипломатію стали дуже модними. Обов'язковою частиною цих дискусій є з'ясування: як і з ким правильно розмовляти? Бо що зрозуміють поляки чи литовці, буде дурницею чи шоком для французів. Тому доводиться крутитися і вивіряти кожне слово. До речі, найбільш відповідальні та раціональні культурні діячі швидко роздуплилися: бовкати на закордонних тусовочках що заманеться – варіант так собі. Найяскравіший показник – наша вимога кенселити російську культуру. Це викликало у 2022 році настільки негативну реакцію, що наші посланці від культури швидко збагнули, що воно не робе. Принаймні, якщо говорити про це «в лоб». А як робе – знають дипломати. Ось митці та культурні менеджери потроху почали до них звертатися по поради перед усілякими поїздками...» У публікації обговорюється проблема комунікаційної співпраці з іноземцями, які заходи та акції сприяють посиленню підтримки України, а які навпаки – псують її. Докладно:

<https://antonina.detector.media/sotsmerezhi/post/225584/2025-03-31-chy-spravdi-nimtsi-lyublyat-zhorstkishe-pereviryaie-pavlo-kazarin/>

Митці на фронті

«Допоки ми є – культура квітнучиме»: український музикант Мишко (Лемко) Адамчак про війну та внутрішню реабілітацію. – «Суспільне Культура»

Наприкінці лютого БО «Благодійний Фонд «Карітас-Івано-Франківськ УГКЦ» організував табір для молоді з інвалідністю. Команда запросила до участі в якості «лотів» українських бізнесменів, телеведучих, дизайнерок, спортсменів та культурних діячів – всього понад 70 людей, що зустрінуться із тими, хто задонатить найбільшу суму для благодійної мети. Серед запрошених – мультиінструменталіст, фронтмен гурту Koralli та військовослужбовець Мишко Адамчак. Він розповів про участь в аукціоні, про реалізовані ним проекти, музику, «мирне життя» після повернення з фронту, реабілітацію, власний погляд на розвиток української культури і музики. Докладно:

<https://suspilne.media/culture/981709-dopoki-mi-e-kultura-kvitnutime-ukrainskij-muzikant-misko-lemko-adamcak-pro-vijnu-ta-vnutrisnu-reabilitaciju/>

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

Росіянин Марк Ейдельштейн, що знявся в оscarоносній «Анорі», потрапив до бази «Миротворець». – Дар'я Тарасова

Російського актора Марка Ейдельштейна внесли до бази «Миротворець» за порушення закону про перетин державного кордону України. Ейдельштейн їздив на територію тимчасово окупованого Криму, порушуючи умови в'їзду на український півострів, а також брав участь у спробах легалізації окупації Криму російськими загарбниками. Докладно:

<https://espreso.tv/kino-rosiyanin-mark-eydelshteyn-shcho-znyavsya-v-oskaronosniy-anori-potrapiv-do-bazi-mirotvorets>

Медіа

ГО «Інтерньюз-Україна» запустила фонд для підтримки незалежних медіа та організацій у сфері інформації. – Валерія Буняк

ГО «Інтерньюз-Україна» запустила Ukrainian Media and Society Fund (UMSF), щоб підтримати незалежні медіа та гравців інформаційного середовища для стійкості України в умовах війни. Ukrainian Media and Society Fund залучатиме грантові ресурси, надаватиме навчальні можливості та проводитиме медіадослідження. В «Інтерньюз-Україна» зазначили, що медіа та організації громадянського суспільства опинилися в складній ситуації через припинення роботи Агентства США з міжнародного розвитку (USAID). Голова правління «Інтерньюз-Україна» Костянтин Квурт зазначив, що метою ініціативи є формування здорової інфосистеми та розвиток стійкого суспільства на засадах вільних медіа та соціальної взаємодії в незалежній Україні. Ключові завдання фонду – акумулювання та управління донорськими коштами для підтримки медіа і ГО, посилення голосів громад через навчальні та допомогові програми для журналістів, зміцнення фінансової стійкості медіа через стратегічну підтримку, проведення щорічних медіадосліджень і розповсюдження аналітичних звітів, а також регулярне картування медійного і громадського секторів України для національних і міжнародних стейкхолдерів. Докладно:

<https://detector.media/infospace/article/239582/2025-03-31-go-internyuz-ukraina-zapustyla-fond-dlya-pidtrymky-nezaleznykh-media-ta-organizatsiy-u-sferi-informatsii/>

У Києві представили практичний посібник «Журналістська діяльність в умовах війни». – Мар'яна Зінченко

Центр демократії та верховенства права (ЦЕДЕМ) презентував практичний збірник «Журналістська діяльність в умовах війни: виклики, дилеми та рішення українських редакцій». На його сторінках – детальний розбір ситуацій, з якими стикаються українські журналісти та редактори під час повномасштабної війни. Видання містить рекомендації щодо висвітлення пов'язаних із війною тем, як-от життя на тимчасово окупованих територіях, діяльність соцмереж, особливості застосування штучного інтелекту, діяльність влади, соціологічні дослідження, актуальні управлінські практики. Практичні рекомендації для посібника надали 12 учасників українського медіаринку, яких відібрали на конкурсній основі за критеріями інформаційної об'єктивності та дотримання журналістських стандартів. Докладно:

<https://detector.media/infospace/article/239593/2025-04-01-u-kyievi-predstavyly-praktychnyy-posibnyk-zhurnalistska-diyalnist-v-umovakh-viyny/>

«Вікно Відновлення» запустило сервіс безплатної взаємодопомоги «Один одному» для учасників медіамережі. – Валерія Буняк

Сторінка на агрегаторі «Вікна Відновлення» – це «підвішена дошка» продуктів, сервісів, консультацій тощо. Той, хто має змогу, ділиться своєю експертизою чи то обладнанням, а той, хто має таку потребу, безплатно користується запропонованою можливістю. Серед уже запропонованих послуг – фахові консультації та коментарі, оренда звукової техніки, будівельних матеріалів тощо. Картка кожної послуги містить її опис, місто, періодичність та інші умови отримання, якщо вони є. Докладно:

<https://cs.detector.media/community/texts/186468/2025-03-31-vikno-vidnovlennya-zapustyllo-servis-bezplatnoi-vzaiemodopomogy-odyn-odnomu-dlya-uchasnykiv-mediamerazhi/>

За кордоном запрацювало незалежне онлайн-медіа для української діаспори. – Мар'яна Зінченко

Запрацював онлайн-ресурс Platform.ua для українців, які проживають у Великій Британії, Канаді та США. Команда медіа планує допомагати українцям бути проінформованими щодо важливих подій у діаспорі, підтримувати зв'язок із батьківщиною та легше адаптуватися. Докладно:

<https://detector.media/infospace/article/239595/2025-04-01-za-kordonom-zapratsyuvalo-nezalezhne-onlayn-media-dlya-ukrainskoi-diaspory/>

«Радіо Швеції» припиняє мовлення українською. – Валерія Буняк

«Радіо Швеції» вирішило розпочати випуск новин українською мовою для українських біженців у Швеції наприкінці квітня 2022 року. Працівники української редакції Карл Волкогон та Юлія Кизик створювали матеріали про Швецію, а також знайомили українців з устроєм шведського суспільства, роботою держустанов тощо. Зараз ця тимчасова ініціатива завершилася. Керівництво «Радіо Швеції» пояснює своє рішення тим, що потреба в новинах українською мовою вже не така велика, як була раніше, оскільки кількість людей, які прибувають до Швеції з України, виявилася меншою, ніж очікувалося. Українці у Швеції можуть слухати новини мовника шведською та англійською. Водночас усі попередні випуски українською залишаться на цифрових платформах мовника. Докладно:

<https://detector.media/infospace/article/239575/2025-03-31-radio-shvetsii-pryrunyaie-movlennya-ukrainskoyu-dopovнено/>

Регіональна культурна політика, культурно-мистецькі ініціативи громад

У Бучі зведуть меморіал, який розповідатиме про 33 дні російської окупації міста: обрали переможця архітектурного конкурсу. – Світлана Кравченко

В архітектурному конкурсі переміг проєкт, створений командою Urban Design під керівництвом Станіслава Дьоміна. За словами мера Бучі, новий меморіал у місті розповідатиме про окупацію не через цифри чи дати, а через форму, матеріал й тишу. Докладно:

<https://espresso.tv/suspilstvo-u-buchi-zvedut-memorial-yakiy-rozpovidatime-pro-33-dni-rosiyskoi-okupatsii-mista-obrali-peremozhtsya-arkhitekturnogo-konkursu>

«Хоровий голос Луцька»: колектив «Оранта» отримав грант на запис шлягерів естради від misto.cafe

Кафе суспільного впливу misto.cafe оголосило переможців першого грантового сезону, спрямованого на підтримку ініціатив, які змінюють та розвивають міське середовище Луцької громади. Особливістю проєкту «Хоровий голос Луцька» є те, що твори, які буде записано, виконували виконавці, життя яких було пов'язане із Луцьком. Окрім того, серед композицій будуть знакові пісні про Луцьк та Волинь. Докладно:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/794367-khoroviy-golos-lutska-kolektiv-oranta-otrimav-grant-na-zapis-shlyageriv-estradi-vid-mistocafe>

Театр

У театрі Курбаса відбулась прем'єра вистави «Ціна світла». – Катерина Сліпченко

У театрі Леся Курбаса відбулась прем'єра вистави «Ціна світла». В основі вистави – добірка віршів із книги Аманди Горман «Call Us What We Carry». Авторкою ідеї та кураторкою проєкту є Юлія Франко, художній керівник проєкту – Андрій Водичев, режисер – Володимир Кучинський, художник – Олександр Білозуб. Художній переклад та поетична адаптація – Катерина Калитко, переклад – Анна Галас. Цей масштабний театральний проєкт робився в умовах турбулентності: спочатку його підтримало посольства США в Україні. У розпал роботи з відомих причин фінансування було припинено. Проте вистава вийшла. Докладно:

<https://zaxid.net/u-teatri-kurbasa-vidbulas-premyera-vistavi-tsina-svitla-n1607126>

Музика

Оголосили лауреатів премії Миколи Лисенка в 2025 році

У номінації «за видатні досягнення у професійному виконавському мистецтві» перемогу одержав Олександр Перепелиця (диригент, фортепіано) за концертні програми, виконані протягом останніх п'яти років. У номінації «за видатні досягнення в музикознавстві» у 2025 році перемогла Ольга Шуміліна. Вона отримає премію за видання «Андрій Рачинський/ Максим Березовський. Двохорні концерти» та наукові статті, присвячені дослідженню української музики доби класицизму. У номінації «за видатні досягнення у професійній композиторській творчості» цього року не було обрано лауреата, оскільки ніхто з претендентів не набрав необхідної кількості голосів від членів Комітету. Докладно:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/794257-ogolosili-laureativ-premii-mikoli-lisenka-v-2025-rotsi>

Візуальні мистецтва

«Дотики культур»: у Валенсії відкрилася виставка про культуру України

та Іспанії. – Ропасва Жанна

У Національному музеї кераміки і мистецтв Гонсалеса Марті у Валенсії триває виставка «Дотики культур. Іспанія та Україна». Проєкт демонструє не лише унікальність культур обох країн, а й їхні глибокі паралелі. Авторки проєкту – українська дизайнерка інтер'єру Катерина Чуріна та фотографиня Ірина Черемісіна. Експозиція складається з серії стилізованих фотографій і понад 60 автентичних предметів із сімейних колекцій. Тут представлено українські вишиті фартухи та рушники середини ХХ століття, Косівська та Петриківська кераміка, внесені до нематеріальної спадщини ЮНЕСКО, а також традиційні іспанські речі: старовинна праска, глечик-ботіхо, мідна грілка для ліжка, ножиці для стрижки овець. Виставка «Дотики культур. Іспанія та Україна» триватиме до 29 червня. Докладно:

<https://bit.ua/2025/03/dotyky-kultur-u-valensiyi-vidkrylasya-vystavka-pro-kulturu-ukrayiny-ta-ispaniyi/>

ОСОБЛИВИЙ ПРОСТІР

До 5 квітня у Imagine Point (Київ) триватиме виставка Олексія Ревіки та Маріко Гельман (Чехія). Докладно:

<https://mitec.ua/osoblyvyj-prostir/>

Кіномистецтво. Кінопрокат

На фестивалі наукової фантастики у Вероні фільм «Ти – космос» здобув приз журі. – Мар'яна Зінченко

Кінокартина українського режисера Павла Острікова «Ти – космос» («U Are the Universe») здобула приз журі на фестивалі наукової фантастики у Вероні, Італія. Докладно:

<https://detector.media/infospace/article/239566/2025-03-31-na-festyvali-naukovoi-fantasyky-u-veroni-film-ty-kosmos-zdobuv-pryz-zhuri/>

Фільм «2000 метрів до Андріївки» отримав приз на кінофестивалі. – Діана Козлова

Українська документальна стрічка режисера Мстислава Чернова «2000 метрів до Андріївки» здобула нагороду на Міжнародному фестивалі документального кіно СРН:DOX – 2025 у столиці Данії. Фільм здобув перемогу у номінації F:ACT AWARD. Докладно:

<https://suspilne.media/donbas/982765-film-2000-metriv-do-andriivki-otrimav-priz-na-kinofestivali/>

Журі оголосило переможців фестивалю документальних фільмів короткого метру «Ліфт». – Валерія Буняк

29 березня в київському кінотеатрі «Жовтень» відзначили лауреатів третього фестивалю короткометражного документального кіно «Ліфт» від hromadske. За результатами голосування команда журі обрала трьох переможців. Так, перше місце присудили автобіографічній стрічці Дарії Журавель «Гуляю», присвяченій дитинству й тим, хто більше не з нами, але чия присутність супроводжує нас, хай куди ми йдемо. Друге місце посіла робота

«Мовний Бар'єр» Жори Папоєна про допомогу, непорозуміння та життя, що триває навіть серед руїн. Фільм розповідає історію з прифронтового села Посад-Покровське на Херсонщині, де американські місіонери допомагають відбудувувати зруйновані домівки українців. Але чи можливо справді зрозуміти одне одного, коли між людьми – не лише мовний бар'єр, а й різний досвід переживання війни? На третьому місці – фільм «VITA» Віти Стойкової про лікарку-неонатологиню, яка рятує нові життя, працюючи з недоношеними, покинутими та здоровими дітьми. Після загибелі коханого чоловіка Віта вирішує приєднатися до лав ЗСУ, аби рятувати життя на передовій. Але на момент ухвалення рішення дівчина ще не знала, що насправді її коханий живий. Докладно:

<https://detector.media/infospace/article/239570/2025-03-31-zhuri-ogolosylo-peremozhtsiv-festyvalyu-dokumentalnykh-filmiv-korotkogo-metru-lift/>

У Києві представлять фільм «Томмі Ган: Дорога до Куп'янська», знятий іноземним добровольцем. – Дар'я Тарасова

У Національному музеї історії України у Другій світовій війні 3 квітня покажуть фільм іноземного добровольця, який у 2022 році приєднався до Міжнародного легіону ГУР, Марка Джаннетта з позивним «Джино». Документальна стрічка «Tommy Gun: On the Road to Kupyansk» («Томмі Ган: Дорога до Куп'янська») розповідає про російську агресію проти України. Докладно:

<https://espreso.tv/kino-u-kievi-predstavlyat-film-tommi-gan-doroga-do-kupyanska-znyatyi-inozemnim-dobrovoltsem>

Довженко-Центр розпочинає дослідження поетичного кіно і влаштовує кінопокази

На першому етапі покажуть фільми, які стали предтечею бурхливої хвилі 1960–1970-х. У межах програми говоритимуть про межі поетичного та його означення. Через вступні лекції та відкриті дискусії фахівці розширять класичний канон течії, щоби подивитися на головну хвилю українського кіно через сучасну оптику та європейський контекст. Кінопокази стануть частиною масштабного вивчення цього феномену Довженко-Центром у 2025 році, який визначили як рік поетичного кіно. Програма показів, докладно:

<https://www.platfor.ma/dovzhenko-tsentr-rozpochynaye-doslidzhennya-poetychnogo-kino-i-vlashtovuye-kinopokazy/>

На фільм «МУР. Ти [Романтика]» продали понад 3,5 тисячі квитків до початку прокату. – Анастасія Большакова

10 квітня в українському прокаті з'явиться стрічка «МУР. Ти [Романтика] в кіно». Понад 3,5 тисячі квитків на кіноверсію мюзиклу про поетів та письменників Розстріляного відродження розпродали за 10 днів до прем'єри. Фільм розповідає про події в харківському будинку "Слово" та проводить глядача шляхом Павла Тичини. У кожній сцені глядач знайомиться з внутрішнім світом героїв: від відчайдушної любові до боротьби з власними страхами й компромісами. А події сторічної давності переплітаються із

сучасністю та повномасштабною війною проти Росії. Мюзикл «Ти [Романтика]» вийшов 2024 року та здобув велику популярність – в турі Україною його подивилося близько 60 000 людей. Згодом проєкт МУР вирішив звернутися до студії FILM.UA з проханням зафільмувати сценічну постановку, і таким чином з'явилася стрічка «МУР. Ти [Романтика] в кіно». Фільм демонструє виставу у її сценічному вигляді, з акцентом на кінематографічній динаміці: використання крупних планів, зміни ракурсів, фокусування на деталях. Монтаж додає нових ритмів, але зберігає автентичність живого виступу. Команда мюзиклу також вирушить у допрем'єрний тур Україною, щоб зустрітися з глядачами кіноверсії вистави. Тур охопить 8 міст: Харків, Дніпро, Львів, Запоріжжя, Одесу, Луцьк, Київ та Черкаси. Докладно:

<https://life.pravda.com.ua/culture/proyekt-mur-prodav-ponad-3-5-tisyachi-kvitkiv-na-film-do-pochatku-prodazhiv-307250/>

Російське кіно на світових екранах: історія впливу та що з цим робити. – VoxUkraine

Кожного разу, як фільм російського режисера чи з російськими акторами здобуває нагороду, українці обурюються: як можна прославляти культуру агресора? Російські фільми часто просувають ідею примирення (як у «Глухих коханцях» Бориса Гуца) або зображують російських військових не як загарбників, а як «жертв обставин» (як у «Росіянах на війні» Анастасії Трофімової). Однак присутність росіян на міжнародних кінопреміях має глибоке коріння. Чому попри численні воєнні злочини росії та заклики українців бойкотувати культурні продукти країни-агресора, російське кіно і досі присутнє на міжнародних кінофестивалях, та чи можна це змінити. Чому так відбувається. Докладно:

https://lb.ua/blog/voxukraine/668512_rosiyske_kino_svitovih_ekranah.html

Окупанти – «обставин»: у Бельгії скасували показ російського пропагандистського фільму «Росіяни на війні». – Катерина Єсікова; Посольство України домоглося скасування показу пропагандистського фільму в Бельгії. – Юрій Свиридюк

Фестиваль Docville скасував показ російського пропагандистського фільму «Росіяни на війні» («Russians at War») завдяки діям посольства України в Бельгії. Докладно:

<https://espreso.tv/kultura-okupanti-zhertvi-obstavin-u-belgii-skasovali-pokaz-rosiyskogo-propagandistskogo-filmu-rosiyani-na-viyni>

<https://suspilne.media/984011-posolstvo-ukraini-domoglosa-skasuvanna-pokazu-propagandistskogo-filmu-v-belgii/>

Просвітництво

Погляд поляків та українців на Волинську трагедію: у Луцьку Сергій Гуменний розповів про передумови конфлікту. – Тетяна Маркопольська

Історик Сергій Гуменний провів у Луцьку лекцію «Волинська трагедія і польсько-український конфлікт пам'яті: минуле і сьогодення». Виступ відбувся 29 березня у межах історичного фестивалю «Legio Волинь». Докладно:

<https://history.rayon.in.ua/news/794007-poglyad-polyakiv-ta-ukraintsiv-na-volinsku-tragediyu-u-lutsku-sergiy-gumennyi-rozpoviv-pro-peredumovi-konfliktu>

Література. Книговидання

Як Україна була представлена на Лейпцизькому книжковому ярмарку: результати та висновки. – «Суспільне Культура»

У Лейпцигу завершився книжковий ярмарок, який тривав із 27 до 30 березня. На ньому вже традиційно був представлений і український стенд. Які події найбільше цікавили іноземців та які українські книжки мали найвищий попит розповідають співкураторки стенду Марія Шубчик та представниця Українського інституту книги Тетяна Петренко. Також своїми враженням від ярмарку поділилися Станіслав Асєєв, Максим Буткевич, Ірина Цілик та інші. Докладно:

<https://suspilne.media/culture/983857-ak-ukraina-bula-predstavlena-na-lejpcizkomu-knizkovomu-armarku-rezultati-ta-visnovki/>

«Виводимо мальопис на міжнародний рівень»: українські комікси представили на ярмарку в Болоньї. – ДАР'Я ЛОБАНЮК

31 березня у Болоньї розпочався міжнародний ярмарок дитячих книг, на якому Україну представляє 25 видавництв. Про перебіг події, докладно:

<https://life.pravda.com.ua/culture/ukrajinskiy-stend-na-knizhkovomu-yarmarku-v-boloniji-307267/>

«ВСЛ» підвищує ціни на книжки: але чи зросте вартість в інших видавництвах. – Оксана Заблоцька

З 1 квітня ціни на книжки зростуть – через підвищення вартості матеріалів для друку. А в мережі книгарень «Є» в середині березня помітили переоцінку книжок, яка додала їй працівникам нічних змін. Ще на минулому «Книжковому арсеналі» видавці припускали, що у 2025 році ціни на книжки можуть зрости на 50 % – тобто сягнути середньої позначки у 700–800 гривень. Наведено коментарі українських видавництв, щоб з'ясувати, чи планують вони найближчим часом збільшувати вартість свого асортименту, а також коментар довкола ситуації мережі книгарень «Є». Докладно:

<https://suspilne.media/culture/982643-vsl-pidvisue-cini-na-knizki-ale-ci-zroste-vartist-v-insih-vidavnictvah/>

Відомий повний список номінатів на премію Андерсена-2026

Оголосили імена номінантів довгого списку на здобуття Премії Ганса Крістіана Андерсена, яку вручають письменникам та ілюстраторам за видатний внесок у дитячу літературу. Серед авторів до списку увійшов український письменник Сашко Дерманський, а серед ілюстраторів Катерина Штанко. Докладно:

<https://chytomo.com/vidomyj-povnyj-spysok-nominativ-na-premiu-andersena-2026/>

Стали відомі переможці цьогорічної німецько-української премії імені

Олеся Гончара. – Валерія Буняк

Так, письменника Івана Бережного відзначили у номінації «Велика проза» за роман «Портер чи Айріш Стаут». У категорії «Мала проза» перемогу здобув прозаїк Владислав Петренко за збірку оповідань «Екран». Лавреатами в номінації «Поезія» стали Максим Чурков за збірку поезій «Сік вишні» та Вікторія Краснікова за збірку поезій «Слізно до саду». Марію Максим'як відзначили в категорії «Публіцистика» за добірку «Щоденник війни». Водночас цьогоріч переможця не визначили у номінації «Літературознавча праця, присвячена творчості Олеся Гончара». Вручення нагород відбудеться у Національному музеї літератури України 3 квітня, у день народження Олеся Гончара. Докладно:

<https://detector.media/infospace/article/239587/2025-03-31-staly-vidomi-peremoztsi-tsogorichnoi-nimetsko-ukrainskoi-premii-imeni-olesya-gonchara/>

Оголосили лавреата премії імені Миколи Гоголя. – Мар'яна Зінченко

Лавреатом державної Премії імені Миколи Гоголя 2025 року став український письменник Юрій Грешко за роман «У лігві Османа». Докладно:

<https://detector.media/infospace/article/239596/2025-04-01-ogolosyly-lavreata-premii-imeni-mykoly-gogolya/>

Книжкова премія «Своя полиця» нагородила Буданова. – Олег Челяк

Серед лауреатів категорії «Ілюзійністи» є містичний детектив Романа Буданова «Стахановський рух». Також серед лауреатів відзначено: у номінації «Вибір книжкових клубів «Своєї полиці» у категорії «Реалісти» нагороду забрала Анна Дьоміна з романом «Вроцлавіта». У категорії «Ілюзійністи» Леонід Данільчик з альтернативною історією «Крах блакитної імперії». У номінації «Найяскравіший дебют» перемогу отримав Сашко Столовий і його історичний роман «Оринин. Роман про степного чоловіка». У номінації «Вибір кураторки премії» переміг Сергій Пильтяй, який написав кіберпанк-роман «Кіберджанк. Неонові історії». Нагороду у номінації «Вибір читачів» в категорії «Реалісти» отримала Євгенія Бабенко з психологічним романом «Усі мої тривожні дзвіночки». В категорії «Ілюзійністи» переміг Віталій Запека з трагікомедією «Ковбасокрад у Раю». «Вибір книгарні» в категорії «Реалісти» отримала Олена Пшенична, яка написала психологічний роман «Там, де заходить сонце». В категорії «Ілюзійністи» перемогу отримала Наталія Заруднюк, яка написала фентезі «Вовчі землі». Переможцем премії в категорії «Реалісти» став Павло Белянський з автобіографічною книгою «Битися не можна відступити». Докладно:

<https://suspilne.media/culture/983843-knizkova-premia-svoa-polica-nagorodila-budanova/>

«НСПУ 2:0» чи «профспілка»? Через що розгорілися дискусії в Українському ПЕН-клубі. – Ярослав Тимошук

Обговорення колонки письменника Юрія Винничука про сексуальні домагання і його участь в Українському ПЕН-клубі викликали низку запитань і всередині організації, і поза нею. Винничук залишився в організації, але деякі

учасники ПЕНу після цього вирішили, що їм там не місце. У публікації обговорюється питання про те, чи зможе цей випадок стати прецедентом та приводом переглянути процедуру, за якою учасника можуть позбавити членства в організації. А також про вибірковість прав людини, межі свободи висловлювань і відповідальності за них. Докладно:

<https://www.radiosvoboda.org/a/rfe-rl-pen-klub/33363205.html>

Охорона культурної спадщини

У Києві оцифрували архіви Гостиного дому для його реставрації

У Києві оцифрували архіви Гостиного дому для реставрації пам'ятки. У Мінкульті кажуть, що це стратегічний крок, що дозволяє зберегти історичні креслення та плани, а також унеможливити будь-які невиправдані втручання в його структуру. Гостиний двір – один із ключових історичних об'єктів столиці. Процес оцифрування був надзвичайно складним і потребував ретельної роботи фахівців. Сотні сторінок архівних матеріалів перевели в цифровий формат, що зокрема дозволяє зробити їх доступними для дослідників, реставраторів та громадськості. Докладно:

<https://www.platfor.ma/u-kyievi-otsyfruvaly-arhivy-gostynnogo-domu-dlya-jogo-restavratsiyi/>

Збереження ремесел через освіту: роль університетів у проєкті DRANICA.24

28 березня у приміщенні Археологічного музею ім. проф. Е. Балагурі відбулося офіційне відкриття проєкту DRANICA.24 – «Промоція дерев'яних виробів як елементів нематеріальної культурної спадщини Карпатського Єврорегіону. Технічний посібник з традиційної обробки деревини». Проєкт координується Торгово-промисловою палатою повіту Марамуреш, його реалізація здійснюється в партнерстві з Музеєм Марамуреш (Румунія), Ужгородським національним університетом (Україна) та Університетом Мішкольн (Угорщина). Загальна мета DRANICA.24 – зміцнити транскордонне співробітництво та покращити якість життя, шляхом збереження та популяризації нематеріальної спадщини деревообробництва Карпатського єврорегіону, зокрема завдяки підготовці посібника з традиційної деревообробки, стимулювання передачі знань через зв'язки між фаховими відвідувачами та деревообробниками, а також зближення місцевих громад та зменшення бар'єрів між країнами-членами ЄС (Угорщиною, Румунією) та Україною. Ця ініціатива допоможе не тільки зберегти й популяризувати традиційні техніки обробки деревини, але й створити додаткові можливості для сталого туризму в Карпатському регіоні. Докладно:

<https://osvita.rayon.in.ua/news/794248-zberezhennya-remesel-cherez-osvitu-rol-universitetiv-u-proekti-dranica24>

Культура національних меншин. Закордонні українці

Ukrainer та PR Army створили фільм про депортацію кримських татар (ВІДЕО). – Микита Кишиневський

Ukrainer та громадська організація PR Army випустили відеопроєкт «Позбутись непокірних. Як росіяни витіснили кримських татар». Документальний фільм розкриває історію передумов та наслідків окупації Криму та депортацію кримських татар. Творці фільму використали унікальні кадри Криму та кримських татар, які збирали з різних архівів. Завдяки цим фото у стрічці можна побачити маловідомий образ справжнього Криму до депортації. У роботі передусім звертають увагу на етнокультурний аспект: як знищували ідентичність кримськотатарського народу; як трансформували Крим; як руйнували культуру півострова; як експлуатували його ресурси тощо. Докладно:

<https://shotam.info/ukrainer-ta-pr-army-stvoryly-film-pro-deportatsiiu-krymskykh-tatar-video/>

***

Журі World Press Photo вибачилося за поєднання фото української дівчинки та окупанта, але залишить премію фотографу ТАСС. – Ірина Семенюта, Ольга Татохіна

Міжнародне журі та World Press Photo перепросили за те, що об'єднали дві роботи – «Підземний польовий шпиталь» Нанни Хайтманн та «По той бік окопів» Флоріана Бахмайера – в одну візуальну пару. Щодо премії, яку отримав фотограф російської інформаційної агенції ТАСС Михайло Терещенко, організатори повідомили, що не скасовуватимуть нагороду, але надалі планують вдосконалювати правила та процедури роботи з заявками від фотографів, які працюють на державні установи. При цьому будуть консультуватися з фотографами, які працюють у таких країнах, як Грузія та Україна, а також з фотографами, які працюють у країнах з репресивними режимами і часто намагаються робити «хорошу роботу у своїх власних складних ситуаціях». Опубліковано відповідь World Press Photo повністю. Докладно:

<https://detector.media/infospace/article/239589/2025-03-31-zhuri-world-press-photo-vybachylosya-za-poiednannya-foto-ukrainskoi-divchynky-ta-okupanta-ale-zalyshyt-premiyu-fotografu-tass/>

Випуск підготувала

В. В. Пижевська,
головний бібліограф сектору оперативного інформування

та розповсюдження інформації відділу НАУІ
Інформцентру з питань культури та мистецтва,
E-mail: infocenter@nplu.org; info_nplu@ua.fm
контакт. тел.: 425-23-26